

GUIA DE LITIGIS AMBIENTALS ESTRATÈGICS

**Fons de
Defensa
Ambiental**

Clínica jurídica de medi ambient

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Dret

OBSERVATORI
DE DRET PÚBLIC

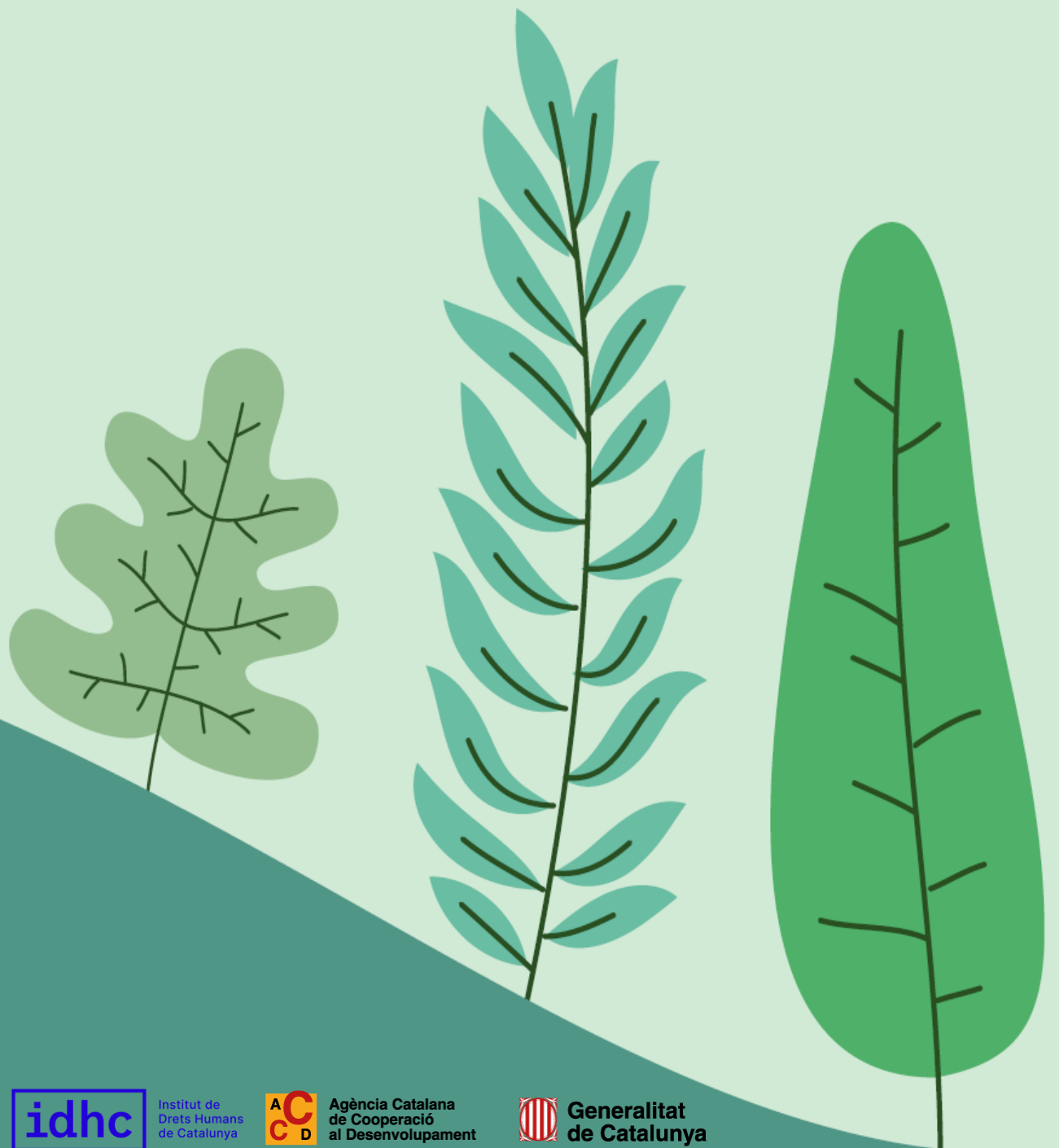
Institut de
Drets Humans
de Catalunya

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

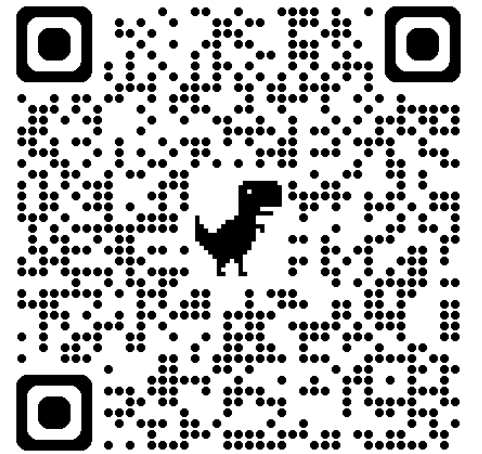

Generalitat
de Catalunya

Contingut

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?
2. Característiques bàsiques del litigi ambiental estratègic
3. Fases del litigi ambiental estratègic
 - A. Abans
 - B. Durant
 - C. Després

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Objectiu? $\neq$ sentència favorable

Provocar un canvi en les polítiques públiques, o en la normativa, mitjançant reformes estructurals.

Més enllà de la sentència.

Litigació → Sentit ampli

Ambiental → A favor del medi ambient com a interès col·lectiu

Estratègica → Doble sentit:

- Consten d'un pla previ que vertebrava el procés de l'acció per a assolir l'objectiu
- Litigació com a mitjà per assolir l'objectiu i no com a finalitat en si mateixa

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Objectiu? $\neq$ sentència favorable

Provocar un canvi en les polítiques públiques, o en la normativa, mitjançant reformes estructurals.
Més enllà de la sentència.

Elements definitoris

- Impacte social
- Efectes significatius en la legislació
- Transcendeix els drets i interessos individuals.
- Garantia dels drets ambientals davant les institucions estatals o internacionals.

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Objectiu? ≠ sentència favorable

Provocar un canvi en les polítiques públiques, o en la normativa, mitjançant reformes estructurals.

Més enllà de la sentència.

Litigació → Sentit ampli

Ambiental → A favor del medi ambient com a interès col·lectiu

Estratègica → Doble sentit:

- Consten d'un pla previ que vertebrava el procés de l'acció per a assolir l'objectiu
- Litigació com a mitjà per assolir l'objectiu i no com a finalitat en si mateixa

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Litigació en sentit ampli

Justícia ordinària / clàssica →
Administrativa
Penal
Civil

Tribunals internacionals → TEDH, CIDH

Organismes no judicials → Comitès de compliment

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Objectiu? ≠ sentència favorable

Provocar un canvi en les polítiques públiques, o en la normativa, mitjançant reformes estructurals.

Més enllà de la sentència.

Litigació → Sentit ampli

Ambiental → A favor del medi ambient com a interès col·lectiu

Estratègica → Doble sentit:

- Consten d'un pla previ que vertebrava el procés de l'acció per a assolir l'objectiu
- Litigació com a mitjà per assolir l'objectiu i no com a finalitat en si mateixa

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Ambiental com a interès col·lectiu

“NIMBY”

≠

Directiva 2023/2413: No AIA de projectes en zones d'acceleració de renovables

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Objectiu? ≠ sentència favorable

Provocar un canvi en les polítiques públiques, o en la normativa, mitjançant reformes estructurals.

Més enllà de la sentència.

Litigació → Sentit ampli

Ambiental → A favor del medi ambient com a interès col·lectiu

Estratègica → Doble sentit:

- Consten d'un pla previ que vertebrava el procés de l'acció per a assolir l'objectiu
- Litigació com a mitjà per assolir l'objectiu i no com a finalitat en si mateixa

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

*Verein KlimaSeniorinnen Schweiz
and Others v. Switzerland, 2024*

*Greenpeace Nordic and Others v.
Norway, 2025*

*Kyrtatos v. Greece, 2003 i Ogloblina
v. Russia (dec.), 2013*

1. Què entenem per litigació ambiental estratègica?

Litigi estratègic:

Litigi estructural

Litigi d'interès públic
,

Litigi d'alt impacte

2. Característiques bàsiques del litigi ambiental estratègic

Objectiu principal → protecció del medi ambient

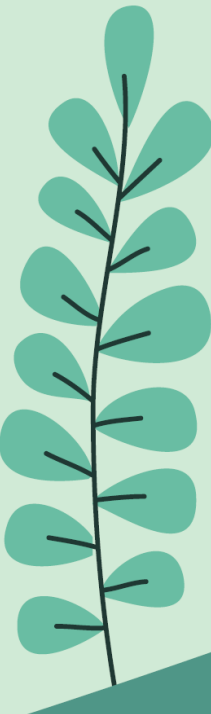
Objectius específics segons el cas

Actor social → Líder del procés

Qui té interessos afectats

Aliances estratègiques → ONGs agrupades, aliats
internacionals o d'altres àmbits socials

Buscar + recursos / + força

2. Característiques bàsiques del litigi ambiental estratègic

Incidència política → influir en actors amb poder de presa de decisió

Assolir canvis normatius amplis

Acció mediàtica → portar el cas a l'opinió pública

Campanyes de comunicació

Component jurídic → base legal i arguments jurídics per canvi normatiu ampli

El litigi no és la finalitat en si mateixa → riscos

3. Fases del litigi ambiental estratègic

A. Abans. Construcció del cas

- a) Identificar la problemàtica ambiental i la seva viabilitat per afrontar-la des del dret
- b) Visualitzar l'objecte del litigi

3. Fases del litigi ambiental estratègic

A. Abans. Construcció del cas

- c) Desenvolupar una estratègia jurídica
- d) Selecció de les parts → risc d'instrumentalització
- e) Avaluar riscos i recursos disponibles (prevenició)

3. Fases del litigi ambiental estratègic

B. Durant. El procés judicial

- a) Documentació del cas
- b) Proves (causa concreta i estructural)
- c) Desenvolupar els arguments jurídics
- d) Construir una estratègia de comunicació

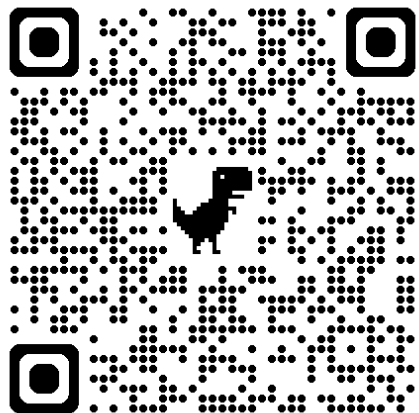

3. Fases del litigi ambiental estratègic

C. Després. Decisió judicial

- a) Garantir una victòria efectiva o invertir una pèrdua
- b) Indicadors d'avaluació de l'impacte del litigi
 - 1. Decisió judicial (completa / parcial)
 - 2. Acceptació dels arguments (de fons / processals)
 - 3. Difusió de la problemàtica (visibilitat)
 - 4. Compliment de la sentència (curt / llarg termini)
 - 5. Percepció de les víctimes i comunitats

La crisi ambiental en la qual estem immersos té un abast global i local que afecta greument el medi ambient i les persones.

Aquesta guia és una eina dirigida a grups, estudiants, professionals i a qualsevol persona interessada amb l'objectiu d'oferir informació rellevant i pràctica sobre l'exercici de la litigació ambiental estratègica.

El seu objectiu principal és ser usada per a la defensa dels drets humans i ambientals col·lectius davant aquelles accions i omissions per part de poders públics i privats que els posen en perill.

